

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FRÅN HANDLING TILL REKOMMENDATION PACK

**Erasmus+ KA220-SCH Strategic Partnership in School
Education DIGITAL COMICS OF MIGRATION
2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projektet

Digital Comics of Migration Project (DICOMI) syftade till att förbättra pedagogiska upplevelser för barn vars föräldrar är på flykt på grund av krigsförhållanden. Kriget som startade i Ukraina resulterade i uppmaningar till positiva pedagogiska reaktioner i Europa för att förbättra ukrainska studenters pedagogiska och sociala upplevelser. Under läsåret 2023-2024 flyttade mer än 115 000 studenter till andra länder för att studera högre utbildning. Under 2008-2009 var detta antal 21 000 (Stadnyi, 2025). Denna femfaldiga ökning av migrerande högskolestudenter återspeglas också i asylsökande ukrainare i OECD-länder, som rapporterades nå en topp 2015 av 25 000 personer (OECD, 2026). I slutet av april 2026 uppskattas antalet ukrainare under skydd på grund av krig till 4,37 miljoner runt om i Europa (Eurostat, 2026). Tjeckien, Polen och Slovakien har det högsta antalet skyddsmottagare, respektive. Det höga antalet migrationer och tillfälligt skydd resulterade i betydande förändringar i ukrainares liv och utbildningsmöjligheter.

Andelen utexaminerade från högre utbildning visar medborgarnas tydliga fördel jämfört med andra europeiska länder (Eurostat, 2027). Dessutom är bostadsägandet mellan 70-50 % för medborgare i det rapporterade landet, medan det är mellan 35-42 % för andra europeiska landsmedborgare som migrerade till det rapporterade landet. Även om medianinkomsten är liknande för medborgare och andra EU-medborgare, är riskerna för utestängning, fattigdom och arbetslöshet högre när en europé migrerar till ett annat europeiskt land. Dessa omständigheter påverkar ukrainska invandrare, som fördrivs på grund av krig från sina hemstäder och länder.

Krig som orsak till migration är också giltigt för Syrien, Palestina, Uigur, Iran, Irak och många andra länder. Även om de inte är europeiska länder, påverkas de också av kriget och migrationen när det gäller utbildning och livsvillkor. Türkiye har varit hem för ett stort antal syrier sedan 2011, den arabiska våren. Den nationella statistiken från Turkiets inrikesministerium rapporterar 2 280 542 syrier under tillfälligt skydd i Turkiet. Eftersom detta är en hög siffra för ett enskilt land, påverkas demografin, befolkningen, utbildningsmöjligheterna och erfarenheterna kraftigt för både syriska studenter vars familjer fördrivits på grund av krig och de nationella turkiska studenterna.

Utbildningspolitiken i Europa och Türkiye svarar på krigsorsakad migration både för Europa och Türkiye. Türkiye tillhandahåller utbildning, hälsa och sociala tjänster till syrier under tillfälligt skydd utan kostnad. Syriska elever under tillfälligt skydd är inskrivna i skolor finansierade av Europeiska unionens Erasmus+-program. Europeiska kommissionen och det turkiska nationella byrån kan dock inte hållas ansvariga för någon användning som kan göras av informationen däri

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

för K12-utbildning, försedda med kursböcker gratis. Projekt som PIKTES (Promoting Inclusive Education for Kids in the Turkish Education System) svarar också positivt och engagerar syriska studenter under tillfälligt skydd med inkluderande aktiviteter. Projektet ger ekonomiskt stöd till familjer under tillfälligt skydd, turkiska språkkurser för elever som kämpar språkligt. Behoven hos människor, särskilt kvinnor, under skydd analyseras (Yücel et al., 2018) analytiskt, nationella och internationella projekt som "Project for Strengthening the Social and Economic Stability and Resilience of Syrian Women and Girls Under Temporary Protection", "Child Protection, Protection Project Focusing on TCDS (Turkish Civil Aviation Authority)" genomförs och Economic Civil Aviation Authority.

De nationella och internationella projekten för migration och inkludering förbättrar elevernas utbildningsupplevelser. Nationell och internationell statistik och data är dock inte förklarande för erfarenheterna och utbildningsmöjligheterna för elever vars föräldrar migrerade på grund av krig eller andra tvingande skäl. De verkliga erfarenheterna för elever vars familjer migrerade måste förbättras över hela Europa, där integration och integration är viktiga mål för Europeiska unionen (EU). Därför syftade DICOMI-projektet till att förbättra inkluderingen och integrationen av elever vars familjer migrerade på grund av krig och andra tvingande skäl. Projektet är unikt i sin design och strategi. Den använder digitala serier, en kraftfull och engagerande läsgenre för barn, elever, ungdomar och vuxna. Dessutom innehåller DICOMI-projektet verkliga berättelser om invandrarfamiljer som en kraftfull källa till information och bindning.

Serier är stämplade som den sjunde konsten och en engagerande läsgenre som kombinerar text, bild och rörelse på papper. Det introducerades som en instruktionsmetod under andra hälften av 1900-talet, eftersom serier inte bara är språkundervisningsmaterial utan kognitivt engagerande instruktionsverktyg som förbättrar elevernas förståelse och deltagande (Sones, 1944). Även om serier kritiserats av vissa forskare för att ha begränsade ord, ger de läsarna ett sammanhang fullt av mening med varje färg, föremål, rörelse, ljud och bild förutom ord, som inte är många men meningsfulla (Bramlett et al., 2016). Experimentell forskning om serier visar också positiva resultat i elevernas motivation och akademiska prestationer (İlhan & Oruç, 2019), kritiskt tänkande och förståelse (Tekin & İlhan, 2026) och deltagande. De används i en mängd olika ämnen från litteratur (Tekin, 2026), vetenskap (Koutníková, 2017), matematik (Tay et al., 2024), samhällskunskap (İlhan & Sin, 2024), historia (İlhan & Oruç, 2019) och andra. Instruktionsdesigner som integrerar serier ökar

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

elevernas motivation, deltagande och akademiska prestationer, engagerar deras färdigheter från 2000-talet som kritiskt tänkande och kreativitet.

DICOMI Project använde serier som den huvudsakliga instruktionsmetoden för att engagera eleverna i lektioner där migration och integration var inriktade på. För att förbättra elevernas förståelse och empati för migration och krig använde projektet vittnesmål från familjer som migrerade på grund av krig och andra obligatoriska skäl. Den första aktiviteten i projektet innebar att alla partnerländer (Tyskland, Sverige, Nederländerna, Türkiye och Ukraina) intervjuade familjer som migrerade på grund av krig och andra tvingande skäl. I dessa intervjuer var dessa familjers migrerande berättelser inriktade på att bli förstådda. Orsakerna till migration, beslutsprocessen att migrera, migrationsprocessen (både den rättsliga processen och migrationsresan), och erfarenheterna efter migrationen i termer av integration, familjeliv och utbildning tillfrågades till 47 invandrarfamiljer som är bosatta i Tyskland, Sverige, Nederländerna, Turkiet, Ukraina och andra europeiska länder. Familjerna kom från Ukraina, Syrien, Afghanistan, Jemen och andra missgynnade länder. Varje intervju spelades in och transkriberades i projektet för att nå autentisk information för migrering.

Migrationsberättelser omfattade svårigheter i form av juridiska processer, ansökningar om pass, visum och asylsökande. Inte intressant, de flesta berättelser inkluderade allvarliga trauman för dessa familjer antingen före migrationen på grund av krigsförhållanden, under migration på grund av extremt smärtsamma reseförhållanden, eller efter migrationen på grund av svårigheter med integration och finansiering. Dessa berättelser anpassades till instruktionsberättelser som både skulle återspegla de verkliga berättelserna med autentiska instanser från intervjuerna och uppfylla de pedagogiska målen och kriterierna. Särskild uppmärksamhet ägnades åt att inte traumatisera någon student vars familj migrerade eller väcker känslor av medlidande eller skam för de migrerande studenterna och familjerna.

Efter att berättelserna anpassats fastställdes utbildningsmål i linje med dessa tre huvudprojekt mål:

- Förbättra inkludering och integration av elever vars familjer migrerade på grund av krig i Ukraina och andra krigsupplevande länder eller andra obligatoriska skäl
- Utveckla nyckelkompetenser som social inkludering, läskunnighet, digital kompetens, kulturell medvetenhet och aktivt medborgarskap genom digitala serier och sociala och känslomässiga inlärningsmål för DICOMI-moduler

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Stödja lärare, skolledare och andra läraryrken genom lärarutbildning och införa DICOMI-moduler som en kraftfull källa för serieberikad undervisning och utbildning för social inkludering

Dessa mål styrde skapandet av DICOMI Comics, som återspeglar invandrarfamiljers verkliga berättelser. Varje serie designades med särskild uppmärksamhet på varje ordalydelse, bild, symbol och färg för att möta projektets mål. 10 serier skapades som ett resultat av intervjuerna, som var och en är integrerad i DICOMI-moduler med tema som:

1. Migration är för alla rörliga varelser
2. Kulturell mångfald
3. Migrationsresor
4. Migrationspolitik
5. Påtvingad migration
6. Integration och tillhörighet
7. Migration och skola (språk och vänner)
8. Utveckling och migration
9. Flera tillhörigheter
10. Migration och klimatförändringar

Serierna användes som det huvudsakliga undervisningsverktyget i lärarutbildning och studentimplementering i alla partnerländer med minst 2 lärare och 10 studentdeltagare. Implementeringsprocessen av projektet genomfördes framgångsrikt av varje partner, med totalt 31 lärare och 116 deltagare.

Denna rapport är utarbetad som en policyrekommendation på basis av DICOMI-projektet och dess resultat. DICOMI-projektet syftade till att möta utbildningens intressenter och slutanvändare med småskaliga möten i fem partnerländer: Tyskland, Sverige, Nederländerna, Türkiye och Ukraina. De småskaliga mötena omfattade lärare, doktorander, rektorer, biträdande rektorer, föräldrar, representanter från icke-statliga organisationer (NGO), entreprenörer från små och medelstora företag, beslutsfattare och akademiker. Med deltagare från olika bakgrunder, utvärderas modulerna i projektet för att generera policyrekommendationer. Mot bakgrund av dessa diskussioner och resultat är finansierat av Europeiska unionens Erasmus+-program. Europeiska kommissionen och det turkiska nationella byrån kan dock inte hållas ansvariga för någon användning som kan göras av informationen däri

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

policyrekommendationerna indelade i fyra målanvändare, som var och en är organiserad som ett enda paket:

- Från åtgärd till rekommendationspaket för studenter
- Från handling till rekommendationspaket för familjer
- Från åtgärd till rekommendationspaket för lärare
- Från åtgärd till rekommendationspaket för beslutsfattare

Deltagare

Småskaliga möten som syftar till att nå ut till intressenter och slutanvändare av utbildning för att utvärdera DICOMI-projektmoduler med avseende på deras effektivitet när det gäller att förbättra akademiska prestationer och minska elever som lämnar skolan i förtid. I 5 olika länder (Tyskland, Sverige, Nederländerna, Türkiye och Ukraina) deltog 154 deltagare i småskaliga möten. Deltagare var låg- och gymnasielärare, representanter för icke-statliga organisationer, små och medelstora entreprenörer, skolchefer och biträdande rektorer, akademiker, forskare, doktorander och beslutsfattare.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Referenser

- Bramlett, F., Cook, R., & Meskin, A. (red.). (2016). The Routledge Companion to Comics (1:a upplagan). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315851334>
- Eurostat. (2027). Instrumentpanel för inkludering och integration av migranter. <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/migrant-integration-inclusion/>
- İlhan, G. O., & Sin, M. (2024). Reflektioner av "Användning av serier i samhällsvetenskaplig utbildning" Kurs: Lärarnas åsikter och erfarenheter. SANE Journal: Sequential Art Narrative in Education, 2(8), 2.
- İlhan, G., & Oruç, Ş. (2019). Serietidningar som används i samhällskunskapslektion: Texas historia. Education and Science, 44(198), 327-341. <https://doi.org/10.15390/EB.2019.7830>
- Koutníková, M. (2017). Tillämpningen av serier i naturvetenskaplig utbildning. Acta Educationis Generalis, 7(3), 88-98.
- OECD (2026), Ukraine's Strategic Response to the Displacement Crisis: Return, Reintegrate, Reconnect, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9b773da4-en>
- Sones, W. W. D. (1944). Serierna och instruktionsmetoden. The Journal of Educational Sociology, 18(4), 232-240.
- Stadnyi, Y. (2025). Studentmigrering till västerländska universitet: Hur många ukrainare lämnade mellan 2008 och 2023 – och var. <https://voxukraine.org/en/student-migration-to-western-universities-how-many-ukrainians-left-between-2008-and-2023-and-w>
- Tay, X.W., Toh, T.L., & Cheng, L.P. (2024). Grundskoleelevers uppfattning om att använda serier som undervisningssätt i matematikklassrummet. International Journal of Mathematical Education in Science and Technology, 55(4), 997–1023. <https://doi.org/10.1080/0020739X.2023.2170287>
- Tekin, E. (2026). Grafiska romaner i lärarutbildningen: Förstelärares pedagogiska reflektioner kring brott och straff. International Journal of Field Education, 12(1), 1-18. <https://doi.org/10.32570/ijofe.1905387>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Tekin, E. och İlhan, G. O. (2026). The Great Gatsby reimagined: Preservice engelska lärares kritiska läsning av romanen och den grafiska romanen. *Läskunnighet*, 60(1):e70014. <https://doi.org/10.1111/lit.70014>
- Wallner, L., & Barajas, K. E. (2020). Använda serier och grafiska romaner i grundskoleutbildning: En integrerad forskningsöversikt. *Studies in Comics*, 11(1), 37-54.
- Yücel, A., Utaş, C., Luchsinger G., Vurgun, İ., Kavlak İ., Kristjansdóttir, B., & Freizer, S. (2018). Behöver analys av syriska kvinnor och flickor under tillfälligt skydd i Türkiye. <https://eca.unwomen.org/sites/default/files/Field%20Office%20ECA/Attachments/Publications/Country/Turkey/The%20Needs%20AssessmentTRWEBcompressed.pdf>